

Opinie o działalności parlamentu, prezydenta i Trybunału Konstytucyjnego

Przedruk i rozpowszechnianie
tej publikacji **w całości** dozwolone
wyłącznie za zgodą CBOS.
Wykorzystanie **fragmentów**
oraz danych empirycznych
wymaga podania źródła

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 14 stycznia 2016 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Raz w miesiącu pytamy Polaków o opinie na temat działalności parlamentu i prezydenta, a od pewnego czasu również o funkcjonowanie Trybunału Konstytucyjnego. W styczniu¹ pogorszyły się oceny pracy Sejmu oraz TK, natomiast notowania izby wyższej oraz głowy państwa pozostają względnie stabilne.

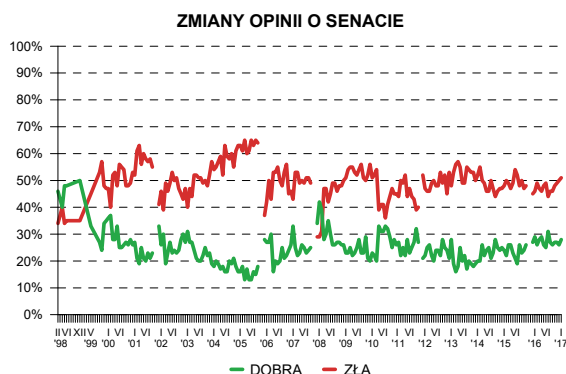
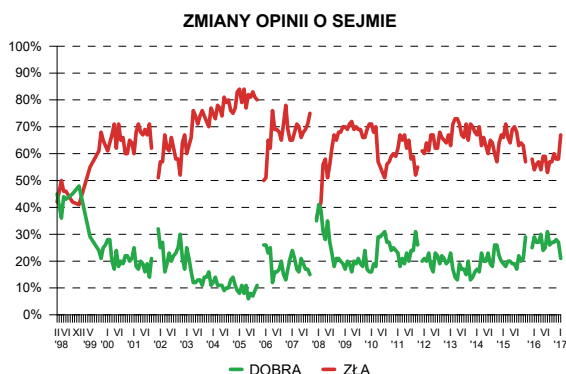
OCENY DZIAŁALNOŚCI PARLAMENTU

Kryzys parlamentarny przełożył się na pogorszenie i tak już przeważnie złych opinii Polaków o pracy posłów. Odsetek osób wypowiadających się o niej negatywnie zwiększył się od grudnia minionego roku o 9 punktów procentowych (do 67%), jednocześnie odsetek zadowolonych z działalności izby niższej zmniejszył się o 6 punktów (do 21%). Są to najśłabsze notowania Sejmu VIII kadencji. Ostatnie wydarzenia w parlamencie nie wpłynęły natomiast zauważalnie na wizerunek izby wyższej. Pracę senatorów dobrze ocenia ponad jedna czwarta ankietowanych (28%), a krytykuje – połowa (51%).

Tabela 1

Oceniane instytucje	Oceny	Wskazania respondentów według terminów badań													Zmiany XII '16 – I '17
		2016												2017	
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	
		w procentach													
Sejm	dobra	29	27	27	30	24	25	31	26	27	27	28	27	21	-6
	zła	54	56	57	54	59	59	53	57	57	60	58	58	67	+9
	Trudno powiedzieć	17	17	16	16	17	16	16	17	16	13	14	15	12	-3
Senat	dobra	29	26	28	29	26	25	31	27	26	27	27	26	28	+2
	zła	46	49	47	46	48	49	44	46	46	48	49	50	51	+1
	Trudno powiedzieć	25	25	25	25	26	26	25	27	28	25	24	24	21	-3

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (320) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 7–15 stycznia 2017 roku na liczącej 1045 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

To, jak odbierana jest praca posłów, w największym stopniu zależy od poglądów politycznych i preferencji partyjnych badanych oraz ich religijności. Pozytywnymi opiniami wyróżniają się na tle innych respondenci identyfikujący się z prawicą, popierający Prawo i Sprawiedliwość, a także uczestniczący w praktykach religijnych przynajmniej raz w tygodniu, natomiast bardzo wysoki poziom niezadowolenia z działalności izby niższej obserwujemy wśród osób mających lewicowe lub centrowe poglądy polityczne, potencjalnych wyborców Platformy Obywatelskiej i Nowoczesnej Ryszarda Petru oraz respondentów niepraktykujących religijnie. Można również dodać, że nieco lepiej niż inni oceniają Sejm badani najslabiej wykształceni, z gospodarstw domowych o najniższych dochodach *per capita*, a gorzej – respondenci mający wyższe wykształcenie, mieszkańcy dużych miast (liczących 100 tys. i więcej ludności), osoby deklarujące najwyższe dochody oraz niezadowolone z własnej sytuacji materialnej.

Tabela 2

Elektoraty partyjne określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych	Oceny działalności Sejmu		
	dobra	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PiS	48	42	10
Kukiz'15	18	76	6
PO	8	87	5
Nowoczesna	2	96	3
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	20	62	19
Niezamierzający głosować	12	67	21

OCENY DZIAŁALNOŚCI PREZYDENTA

Od czerwca ubiegłego roku notowania głowy państwa utrzymują się na stabilnym poziomie. Styczeniowy pomiar w zasadzie nic nie zmienił w tej kwestii. Zadowoleni z prezydentury Andrzeja Dudy stanowią obecnie nieco ponad połowę Polaków (52%), natomiast niezadowoleni – blisko dwie piąte (39%).

Tabela 3

Oceny działalności prezydenta	Wskazania respondentów według terminów badań													Zmiany XII '16 – I '17
	2016												2017	
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	
	w procentach													
Dobra	47	47	51	49	50	55	56	54	53	56	53	53	52	-1
Zła	38	38	37	37	39	36	32	34	37	34	36	38	39	+1
Trudno powiedzieć	15	15	12	14	11	9	12	12	10	10	11	9	9	0

Pozytywnie o obecnej prezydenturze relatywnie często wypowiadają się badani mający wykształcenie podstawowe, gimnazjalne lub zasadnicze zawodowe, mieszkańcy wsi, respondenci uzyskujący niskie dochody *per capita* (poniżej 1000 zł), uczestniczący w praktykach religijnych przynajmniej raz w tygodniu, deklarujący prawicową orientację polityczną oraz zamiar głosowania w hipotetycznych wyborach parlamentarnych na PiS lub ugrupowanie Pawła Kukiza. Z kolei głosy krytyki przeważają wśród mieszkańców dużych miast, respondentów najlepiej wykształconych, o najwyższych dochodach w przeliczeniu na osobę w rodzinie, badanych niebiorących udziału w praktykach religijnych lub uczestniczących w nich kilka razy w roku, identyfikujących się z lewicą lub politycznym centrum, a także wśród potencjalnych wyborców Nowoczesnej i PO.

Tabela 4

Elektoraty partyjne określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych	Oceny działalności prezydenta Andrzeja Dudy		
	dobra	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PiS	92	5	3
Kukiz'15	60	37	3
PO	17	78	4
Nowoczesna	9	86	5
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	60	25	16
Niezamierzający głosować	48	36	16

Ocena obecnej prezydentury jest zdeterminowana przez preferencje z II tury ostatnich wyborów prezydenckich. Głosujący wówczas na Andrzeja Dudę w przeważającej większości są zadowoleni ze sposobu sprawowania przez niego najwyższego urzędu w państwie, natomiast wyborcy Bronisława Komorowskiego zaliczają się na ogół do niezadowolonych. Ponadto można zauważyć, że prezydentura Andrzeja Dudy zyskała aprobatę około jednej siódmej zwolenników jego kontrkandydata, natomiast rozczarowała jedną dziesiątą jego własnych wyborców.

Tabela 5

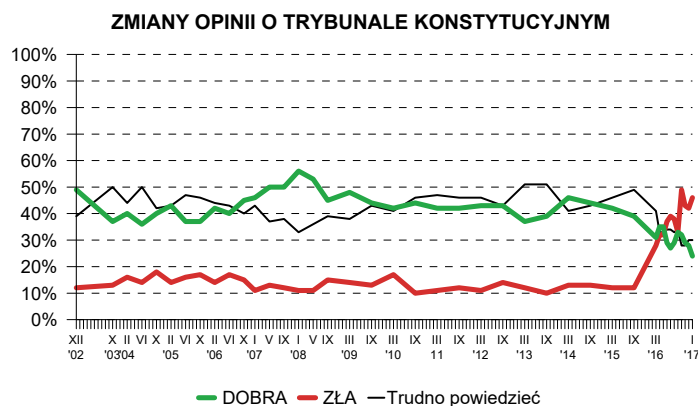
Elektoraty w II turze wyborów prezydenckich w 2015 roku	Oceny działalności prezydenta Andrzeja Dudy		
	dobra	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Głosujący na Andrzeja Dudę	85	11	5
Głosujący na Bronisława Komorowskiego	14	79	7
Niegłosujący	48	38	14

OCENY DZIAŁALNOŚCI TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO

Po kilku miesiącach względnej stabilizacji, w styczniu pogorszyły się opinie o Trybunale Konstytucyjnym. Obecnie są one najbardziej krytyczne z dotychczas zarejestrowanych, czyli od 2002 roku. Negatywnie o funkcjonowaniu tej instytucji wypowiada się niemal połowa Polaków (46%, od grudnia 2016 roku wzrost o 4 punkty procentowe), natomiast pozytywnie – niespełna jedna czwarta (24%, spadek o 4 punkty). W ubiegłym miesiącu nastąpiła zmiana na stanowisku prezesa TK – sędziego Andrzeja Rzeplińskiego zastąpiła sędzia Julia Przyłębska. Trudno jednak ustalić, w jakim stopniu jest to powiązane z zaobserwowanym przez nas pogorszeniem ocen.

Tabela 6

Oceny działalności Trybunału Konstytucyjnego	Oceny	Wskazania respondentów według terminów badań													Zmiany XII '16 – I '17
		2015		2016										2017	
		III	IX	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	
		w procentach													
dobra	42	39	31	35	35	29	27	29	33	32	29	28	24	-4	
zła	12	12	28	32	32	37	39	38	33	40	43	42	46	+4	
Trudno powiedzieć	46	49	41	33	33	34	34	33	34	28	28	30	30	0	

Postrzeganie Trybunału Konstytucyjnego jest zdeterminowane przede wszystkim przez poglądy polityczne i preferencje partyjne badanych. Warto jednak zauważyć, że obecnie – po powołaniu nowego prezesa tej instytucji – oddziaływanie tych czynników jest inne niż było wcześniej. Pozytywnie o działalności TK najczęściej wypowiadają się osoby identyfikujące się z prawicą i popierające Prawo i Sprawiedliwość (czyli te grupy, które wcześniej wyróżniały się pod względem opinii krytycznych), natomiast negatywnie relatywnie często postrzegają jego funkcjonowanie ankietowani o poglądach lewicowych i centrowych, a także zwolennicy Platformy Obywatelskiej, Nowoczesnej (w poprzednich pomiarach te grupy stosunkowo często dobrze oceniały działalność TK) oraz sympatycy ruchu Kukiz'15.

Tabela 7

Elektoraty partyjne określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych	Oceny działalności Trybunału Konstytucyjnego		
	dobra	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PiS	36	39	25
PO	21	59	20
Nowoczesna	17	64	19
Kukiz'15	7	67	26
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	27	36	37
Niezamierzający głosować	17	43	40

W ciągu ostatniego miesiąca, wskutek kryzysu parlamentarnego, pogorszyły się oceny pracy Sejmu. Wydarzenia związane z kryzysem nie wpłynęły jednak na społeczny odbiór działalności izby wyższej. Stosunkowo stabilne od dłuższego czasu pozostają również opinie o działalności głowy państwa. Można jedynie zauważyć, że począwszy od listopada minimalnie rośnie niezadowolenie z prezydentury Andrzeja Dudy. Funkcjonowanie Trybunału Konstytucyjnego nadal budzi wiele zastrzeżeń. Co więcej, zmiana na stanowisku prezesa TK współwystępuje ze spadkiem notowań tej instytucji, które obecnie są najgorsze z dotychczas zarejestrowanych.

#

Opracował
Michał FELIKSIĄK

A N E K S

Tabela 1

		Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność Sejmu?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		21	67	12	1042
Płeć	Mężczyźni	20	71	10	494
	Kobiety	22	65	14	548
Wiek	18-24 lata	21	62	17	81
	25-34	21	69	10	203
	35-44	19	64	17	196
	45-54	19	73	7	157
	55-64	21	70	8	187
	65 lat i więcej	22	64	14	217
Miejsce zamieszkania	Wieś	26	61	13	419
	Miasto do 19 999	20	69	11	134
	20 000 - 99 999	17	68	15	223
	100 000 - 499 999	15	76	9	170
Wykształcenie	500 000 i więcej mieszk.	18	76	6	95
	Podstawowe / gimnazjalne	28	53	18	205
	Zasadnicze zawodowe	20	66	14	254
	Średnie	23	67	9	319
Grupa społeczna i zawodowa	Wyższe	13	80	7	263
	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	13	82	5	106
	Średni personel, technicy	20	73	7	47
	Pracownicy adm.-biurowi	22	69	9	71
	Pracownicy usług	18	64	18	66
	Robotnicy wykwalifikowani	14	74	11	123
	Robotnicy niewykwalifik.	38	50	12	64
	Rolnicy	23	68	9	46
	Pracujący na własny rach.	9	85	6	47
	Bezrobotni	22	54	24	64
	Emeryci	21	67	12	234
	Renciści	32	54	15	56
	Pracuje w:	Uczniowie i studenci	19	60	21
Gospodynie domowe i inni		27	62	11	75
inst. państw., publicznej		16	76	8	140
spółce właścicieli prywatnych i państwa		20	70	10	102
Dochody na jedną osobę	sekt. pryw. poza rolnict.	18	71	10	281
	prywatnym gosp. rolnym	26	67	7	50
	Do 649 zł	29	58	12	110
	Od 650 zł do 999 zł	23	60	17	149
	Od 1000 zł do 1399 zł	21	68	11	192
Ocena własnych war. mater.	Od 1400 zł do 1999 zł	20	70	10	148
	2000 zł i więcej	18	79	3	190
	Źłe	14	75	11	65
Udział w prakt. religijnych	Średnie	19	67	14	397
	Dobre	23	67	10	580
	Kilka razy w tygodniu	32	48	20	40
	Raz w tygodniu	27	62	11	444
	1-2 razy w miesiącu	20	68	11	181
Poglądy polityczne	Kilka razy w roku	15	71	13	258
	W ogóle nie uczestniczy	8	86	6	110
	Lewica	10	86	4	166
	Centrum	13	80	7	294
Trudno powiedzieć	Prawica	38	54	8	324
	Trudno powiedzieć	15	57	27	250

Tabela 2

		Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność Senatu?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		28	51	21	1043
Płeć	Mężczyźni	30	53	17	494
	Kobiety	26	50	25	549
Wiek	18-24 lata	28	47	25	81
	25-34	28	55	17	203
	35-44	25	52	23	196
	45-54	23	54	22	158
	55-64	30	52	18	188
	65 lat i więcej	31	47	22	217
Miejsce zamieszkania	Wieś	28	49	23	419
	Miasto do 19 999	27	53	20	134
	20 000 - 99 999	26	52	22	224
	100 000 - 499 999	29	53	19	170
	500 000 i więcej mieszk.	27	59	14	95
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	27	42	31	205
	Zasadnicze zawodowe	26	49	25	255
	Średnie	31	53	16	319
	Wyższe	26	59	15	264
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	26	59	15	106
	Średni personel, technicy	28	56	16	47
	Pracownicy adm.-biurowi	31	54	15	72
	Pracownicy usług	27	49	23	66
	Robotnicy wykwalifikowani	22	56	21	123
	Robotnicy niewykwalifik.	37	39	25	64
	Rolnicy	23	60	17	46
	Pracujący na własny rach.	16	73	11	47
	Bezrobotni	23	48	29	64
	Emeryci	31	46	23	235
	Renciści	35	45	21	56
	Uczniowie i studenci	27	42	31	42
	Gospodynie domowe i inni	28	51	21	75
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	30	53	17
spółce właścicieli prywatnych i państwa		27	51	22	102
sekt. pryw. poza rolnict.		25	58	18	281
prywatnym gosp. rolnym		24	58	19	50
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	29	46	24	110
	Od 650 zł do 999 zł	30	45	25	149
	Od 1000 zł do 1399 zł	28	53	19	192
	Od 1400 zł do 1999 zł	30	51	19	149
	2000 zł i więcej	26	61	13	190
Ocena własnych war. mater.	Źłe	14	56	30	65
	Średnie	26	50	24	398
	Dobre	30	52	18	581
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	46	30	24	41
	Raz w tygodniu	35	44	21	445
	1-2 razy w miesiącu	24	57	19	181
	Kilka razy w roku	20	59	21	258
	W ogóle nie uczestniczy	17	65	18	110
Poglądy polityczne	Lewica	16	74	10	166
	Centrum	22	63	15	294
	Prawica	48	36	16	325
	Trudno powiedzieć	16	43	40	251

Tabela 3

		Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność prezydenta Andrzeja Dudy?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		52	39	9	1039
Płeć	Mężczyźni	52	40	7	494
	Kobiety	52	38	9	545
Wiek	18-24 lata	56	32	12	81
	25-34	49	41	10	203
	35-44	51	37	12	195
	45-54	46	47	7	157
	55-64	55	39	6	186
	65 lat i więcej	58	36	6	217
Miejsce zamieszkania	Wieś	64	27	9	418
	Miasto do 19 999	48	46	6	134
	20 000 - 99 999	48	41	11	223
	100 000 - 499 999	42	51	7	169
	500 000 i więcej mieszk.	34	59	6	95
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	66	24	10	204
	Zasadnicze zawodowe	61	30	9	254
	Średnie	52	39	9	319
	Wyższe	34	60	6	262
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	32	60	8	106
	Średni personel, technicy	38	50	12	47
	Pracownicy adm.-biurowi	43	53	4	70
	Pracownicy usług	56	35	9	65
	Robotnicy wykwalifikowani	51	40	10	123
	Robotnicy niewykwalifik.	68	22	10	64
	Rolnicy	70	27	3	46
	Pracujący na własny rach.	21	73	6	47
	Bezrobotni	54	28	18	64
	Emeryci	58	35	7	234
	Renciści	68	29	3	56
	Uczniowie i studenci	55	34	10	42
	Gospodynie domowe i inni	61	28	11	74
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	41	51	8	140
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	50	42	8	100
	sekt. pryw. poza rolnict.	45	46	8	281
	prywatnym gosp. rolnym	71	25	4	50
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	67	21	11	110
	Od 650 zł do 999 zł	65	26	9	149
	Od 1000 zł do 1399 zł	59	35	6	192
	Od 1400 zł do 1999 zł	51	42	7	148
	2000 zł i więcej	37	60	3	189
Ocena własnych war. mater.	Źle	49	49	1	65
	Średnie	54	37	9	395
	Dobre	51	39	9	578
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	79	19	2	40
	Raz w tygodniu	62	31	7	442
	1-2 razy w miesiącu	49	40	11	181
	Kilka razy w roku	42	47	12	258
	W ogóle nie uczestniczy	33	65	2	108
Poglądy polityczne	Lewica	27	69	4	166
	Centrum	45	51	4	293
	Prawica	74	21	5	324
	Trudno powiedzieć	50	29	21	248

Tabela 4

		Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność Trybunału Konstytucyjnego?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		24	46	30	1038
Płeć	Mężczyźni	26	49	25	493
	Kobiety	23	43	34	545
Wiek	18-24 lata	38	35	27	81
	25-34	23	54	23	203
	35-44	20	50	30	196
	45-54	21	44	34	157
	55-64	22	44	34	186
	65 lat i więcej	27	43	31	214
Miejsce zamieszkania	Wieś	28	41	30	419
	Miasto do 19 999	26	48	26	134
	20 000 - 99 999	25	43	32	222
	100 000 - 499 999	16	53	31	168
	500 000 i więcej mieszk.	15	59	26	94
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	31	34	35	205
	Zasadnicze zawodowe	24	42	33	253
	Średnie	24	50	26	319
	Wyższe	18	55	27	261
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	18	54	28	105
	Średni personel, technicy	17	64	19	47
	Pracownicy adm.-biurowi	21	56	24	71
	Pracownicy usług	15	50	36	66
	Robotnicy wykwalifikowani	19	49	32	123
	Robotnicy niewykwalifik.	32	37	31	64
	Rolnicy	19	52	29	46
	Pracujący na własny rach.	16	51	33	47
	Bezrobotni	27	36	37	64
	Emeryci	27	42	31	232
	Renciści	33	35	32	55
	Uczniowie i studenci	46	31	23	42
	Gospodynie domowe i inni	26	46	28	75
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	14	59	26	140
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	25	40	35	101
	sekt. pryw. poza rolnict.	19	52	29	281
	prywatnym gosp. rolnym	22	46	32	50
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	35	31	33	109
	Od 650 zł do 999 zł	25	47	28	148
	Od 1000 zł do 1399 zł	20	56	24	192
	Od 1400 zł do 1999 zł	27	48	26	148
	2000 zł i więcej	19	55	26	188
Ocena własnych war. mater.	Źłe	19	48	33	65
	Średnie	24	43	33	396
	Dobre	25	48	27	577
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	30	34	35	40
	Raz w tygodniu	27	44	28	443
	1-2 razy w miesiącu	24	50	26	181
	Kilka razy w roku	17	50	33	256
	W ogóle nie uczestniczy	25	45	29	109
Poglądy polityczne	Lewica	22	56	22	165
	Centrum	23	55	22	290
	Prawica	30	46	24	325
	Trudno powiedzieć	19	29	51	250